

ПОЈАМ РАЧУНОВОДСТВА

Циљ часа је да схватите шта је предмет рачуноводственог обухватања, његову улогу и значај за доношење пословних одлука.

Кључне речи: рачуноводство, привредно друштво, квантитативно изражавање, имовина предузећа, пословне промене, доношење одлука, евидентирање, анализа, интерпретирање, управљачко рачуноводство, финансијско рачуноводство...

На крају часа треба да будете у стању да:

- Дефинишете појам рачуноводства
- Објасните улогу и значај рачуноводства у управљању предузећем
- Наведете поделу рачуноводства у зависности ко су корисници рачуноводствених информација
- Разликујете интерне и екстерне кориснике рачуноводствених информација

Рачуноводство изучава економску проблематику предузећа, тј економске појаве које се могу вредносно изразити (изразити у новцу).

Рачуноводство је научни метод којим се обухватају и квантитативно изражавају све пословне промене у предузећу.

Сада ћемо мало објаснити поједине појмове из ове дефиниције:

- **Предузеће или привредно друштво** је правно лице које оснивају физичка и/или друга правна лица, ради обављања одређене делатности (производња, трговина, пружање услуга...) у циљу остваривања добити.
- **Пословне промене или догађаји** у предузећу су све промене које настају пословањем и које мењају величину и структуру имовине. У пословне догађаје спадају: набавка и продаја робе, уплата и исплата новца са текућег рачуна, добијање и отплата кредита....Зашто кажемо да ове промене мењају величину и/или структуру имовине предузећа?
Нпр: набавка робе доводи до повећања робе на залихама, али и до повећања дуга према добављачима. Када платимо добављачима, смањиће се наш дуг према њима, али ће се смањити и количина новца

на текућем рачуну. Видимо да се имовина предузећа није променила, она се није ни повећала ни смањила, само је један облик средстава прешао у други облик (новац у робу). Зато кажемо да је имовина променила своју структуру... Ако платимо казну за неки привредни прекршај, заузврат нисмо ништа добили, па ће се наша имовина смањити...

Ако имате у џепу 1.000 дин и купите сендвич за 200 дин. Ваша имовина је и даље 1.000 дин (800 дин и сендвич од 200 дин), само је променила структуру – 200 дин се претворило у сендвич. Кад поједете сендвич, ваша имовина ће бити само 800 дин, што значи да се смањила.

- **Квантитативно обухватање и изражавање** подразумева изражавање у бројевима. Рачуноводство све пословне промене изражава квантитативно у новчаној вредности. Нпр: продали смо купцима робе у вредности од 250.000 дин, банка је одобрила дугорочни кредит у износу од 1.000.000 дин...

Сваки власник предузећа жели да зна, у сваком тренутку, са чиме предузће располаже, да ли успешно послује, да ли је ликвидно*...

*Ликвидност предузећа је када предузеће може на време да измирује своје обавезе (да плаћа на време своје дугове према добављачима, банкама, држави...)

Предузеће успешно послује када остварује профит.

Да би успешно функционисало, сваким предузећем мора да се управља. Управљање подразумева доношење одлука. Да би се доносиле квалитетне одлуке, морамо располагати са информацијама. Нпр. Да бисте донели добру одлуку на који факултет желите да се упишете, морате имати следеће информације: који факултети постоје, који факултети су у домену вашег интересовања, за које факултете се мора полагати пријемни, колико бодова је потребно за упис, колико примају на буџет, а колико самофинансирајућих, колико кошта студирање за самофинансирајуће... Тек на основу свих тих информација, ви ћете донети одлуку. Што више информација имате, одлуга ће бити боља.

До информација долазимо прикупљањем и обрадом разних података. **Нпр. Прикупљањем и обрадом података колико кошта који факултет, доћи ћете до информације који факултети су за вас прихватљиви.**

Извори информација у предузећу могу бити разни: спољашњи и унутрашњи. Један од унутрашњих извора информација је и рачуноводство. Други унутрашњи извори су друге службе у предузећу: набавна, продајна, финансијска... Спољашњи извори информација су: банке, тржиште, државни органи... У рачуноводствену службу се сливају све информације од спољашњих и унутрашњих извора информација. Оно пружа органима управљања информације о количини робе на залихама, стању новца на текућем рачуну, величини имовине предузећа, дуговањима, обиму продаје... На основу тих информација, органи управљања могу да доносе одлуке. **Нпр: да бисмо знали да ли можемо да исплатимо дуг добављачу за робу, морамо знати колико имамо новца на текућем рачуну, да бисмо продали робу купцу, морамо знати колико имамо робе на залихама....**

Рачуноводство је служба у предузећу која евидентира (бележи), анализира (обрађује) и интерпретира (тумачи) економске промене (догађаје) у вези са пословањем предузећа, ради обезбеђивања квалитетних финансијских информација, неопходних за доношење економских одлука од интереса за предузеће.

ЗАДАЦИ РАЧУНОВОДСТВА

Рачуноводство припрема и анализира податке о пословању предузећа за кориснике у предузећу и кориснике ван предузећа.

У зависности ко су корисници информација, разликујемо и два дела рачуноводства.

За кориснике у предузећу, податке припрема **управљачко рачуноводство**. Оно обезбеђује податке управљачким органима за потребе управљања, па се зато и назива управљачко рачуноводство. Такође обезбеђује податке и другим службама у предузећу.

За кориснике изван предузећа, као што су акционари, пореске службе, државни органи, банке итд, податке обезбеђује **финансијско рачуноводство**. За њих се подаци припремају у виду биланса стања, биланса успеха и других

извештаја о пословању, који треба да буду у складу са рачуноводственим принципима и законским прописима.

Одговорите на питања: (усмено)

1. Шта је предмет изучавања рачуноводства?
2. Шта је рачуноводство?
3. Објасни улогу и значај рачуноводства у управљању предузећем.
4. Наведи дефиницију рачуноводства.
5. Која два дела рачуноводства разликујемо у зависности од тога ко су корисници рачуноводствених информација?
6. Наведи кориснике рачуноводствених информација